

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitlér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A vármegye szava.

Zombor, 1898. november 28.

Egymás után emelik fel szavukat a törvényhatóságok a parlamentben lábra kapott abnormális állapotok ellen. Csongrád vármegye és Pécs sz. kir. városa voltak az elsők, a melyek az obstrukció fölött pálcát törtek s az ő átiratuk tárgyalása kapcsán szólalnak meg a többi törvényhatóságok.

A mi vármegyénk a ma megtartott rendkívüli közgyűlésén hallatta tiltakozó szavát. Impozáns és nagytekintélyű volt a vármegye a véleményének kifejezésében. Szerfelett komoly az a szózat, a mit a megye közönsége az ő határozatával a parlamenthez intéz.

A határozat komolyságát csak növelik azok a körülmények, a melyek között a határozat meghozott.

A közgyűlési terem zsúfolva volt bizottsági tagokkal; mikor a csongrádi és pécsi átiratok kerültek tárgyalás alá, meglátszott mindenkin, hogy felfogva a kérdés országos érdekét és rendkívüli fontosságát, a komolyság szállta meg a lelkeket. Mikor pedig az alább közölt javaslatot felolvasták, egyhangú, általános helyesléssel emelték azt határozattá.

A javaslatához négy bizottsági tag szólott hozzá.

Az első felszólaló dr. Lovászy Márton volt, a függetlenségi párt tagja s a „Magyarország” főmunkatársa. Hosszasan beszélt s beszédét mindvégig általános figyelemmel kísérték. Bár kijelentette, hogy a törvényhatóságok pártszempontok nélkül kell eljárnia az ilyen kérdésekben s így ő maga is tárgyilagossá kíván lenni, mindazonáltal ellenzéki szemléletben mondott hosszú beszédet. Azt igyekezett beigazolni, hogy a parlamentben nem személyi, hanem elvi harc dúl s hogy a mai viszonyokért egyik fél épen úgy hibáztatható, mint a másik. Beszéde befejezésül kijelentette, hogy miután az állandó választmány komoly intelmet tartalmaz a parlamenthez, azt egész terjedelmében elfogadja.

Örömmel konstatáljuk, hogy Lovászy Márton dr. beszéde általános rokonszenvet aratott. Hallottunk végre egy ellenzéki beszédet, a mely ellenzéki sége mellett ment volt minden hevességtől és a lehetőség határáig komoly és tárgyilagossá volt. Bizony, ha az ellenzékiek így beszélnének a par-

lamentben, akkor a mai sajnálatos viszonyok nem következtek volna be. Lovászy Márton e mellett kellemes organumu jó szónok s így aztán nem csoda, ha higgadt és igazán szónoki beszédét türelemmel és érdeklődéssel hallgatták mindnyájan, dacára annak, hogy a sok bizottsági tag között egy sem akadt, a ki vele egy nézetet lett volna. Ilyen tónusban és toleranciával kellene a parlamentben is a tárgyalásoknak folyni.

Utána dr. Récesey Ede szólal és talpraesett beszédben mutatta ki, hogy egyedül az ellenzék a felelős a mai abnormis viszonyokért s nem elvi, hanem személyi harc dúl. A beszéd általános helyeslést aratott.

Majd Parcsietich László, a törvényhatósági bizottság egyik fiatal, rokonszenves, virilis tagja emelt szót fiatalos tüzzel és lévvel. A csongrádi javaslat második részéhez szözl, nemzeti, gazdasági és kultúrethikai szempontból, majd reá tért azokra a támadásokra, a melyek hazánkat Ausztria részéről folyton erősebben érik; nézete szerint ezt csak úgy ellensúlyozhatjuk, ha tudatára jutunk azon természettudományi elvnek, hogy a nemzetek életében nincs statika, hanem a dinamika erői működnek, melyeknek értelmében jogainkat erősen, legalább Ausztriához hasonló erővel védenünk kell s akkor nem fogunk a híres angol államférfi Salysbury szavai szerint a hanyatló nemzetek közé tartozni, hanem a szilárdan haladók közé. A javaslatot elfogadta.

Végül Piukovits József azt indítványozta, hogy az állandó választmány javaslata egészítessék ki olyképen, hogy a vármegye közönsége Csongrád vármegye és Pécs város átiratainak pártolása mellett kívánja a parlamenti viszonyok megváltozása érdekében pártoló felirat intézését. Ezt az indítványt Lovászy Márton kivételével általános helyesléssel elfogadták.

Igy tehát a vármegye határozata a módosítással együtt szó szerint így hangzik:

A vármegye közönsége sajnálattal tapasztalja az országgyűlési tanácskozások izgalmas menetét, mely az ország vitális közgazdasági érdekeit érintő fontos törvényjavaslatok letárgyalását lehetővé teszi és habár ezen vármegye közönsége a parlamentarizmus szótlan szabadságot fenn kívánja tartani,

mindazonáltal a fenforgó országos érdekek megoldásának elodázását helyesnek nem tartván, határozatilag kimondja, miszerint Csongrád vármegye és Pécs sz. kir. város törvényhatósága feliratának egész teljében való pártolása mellett a képviselőházi tanácskozások rendes menetének helyreállítása érdekében az országgyűlés képviselőházához pártoló felirat intézessék.

A mai közgyűlés tehát ismét fényes tanúbizonysága annak, hogy a mi vármegyénk közönsége dr. Vojnits István főispán tapintatos és bölcs vezetése mellett mélyen higgadt komolysággal itél meg minden egyes kérdést. A higgadság és a komolyság nálunk a mérvadó, ami minden egészséges társadalmi és politikai életnek föfeltétele.

Vármegyei közgyűlés.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottsága tegnap d. e. 9 órakor rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlésen dr. Vojnits István főispán elnökölt, a kit a terembe lépésekor zajos éljenzéssel üdvözöltek. A jegyzőkönyv vezetésével Vojnits István főjegyző, a szólni kívánók feljegyzésével pedig Bertolinó Sándor bizatott meg.

A bizottsági tagok nagyszámban voltak jelen a vármegye minden részéből.

Tudósításunk a következő:

Kereskedelemügyi m. kir. miniszteri intézkedés Gombos és Erdőd állomások között levő erdői Dunaághid kikötőbőlése céljából a most említett Dunaághid elzárása tárgyában. — Az intézkedés séreimes lévén, az ellen felirattal él a közönség.

Főispán ur mint a vármegyei bíráló választmány elnöke bemutatja a vármegye legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak az 1899. évre érvényes névjegyzékét. — Az összeállított névjegyzék a jövő közgyűlésen mutatattik be.

Alispán ur jelentése az ez év végén kilépő s az időközben netán üresedésbe jövő választott bizottsági tagok helyeinek betöltése tárgyában. — A választás határnapjául december 15-ike, a pótválasztások határnapjául pedig december 29-ike tűzték ki. A választásra vonatkozó egyéb részleteket jövő számunkban közöljük.

Vármegye alispánjának előterjesztése Zenta és Szánád között fenforgó határkérdésben megtartandó helyszíni tárgyaláshoz kiküldve volt és elhalt Mikosevits József bizottsági tag helyébe egy más tagnak kiküldése iránt. — A főügyész és esetleg helyettese küldetik ki.

A „BÁCSKA” tárcája.

A KOPASZSÁG DICSERETE.

— Nem vers, de igaz. —

Egy idő óta aggasztó tüneteket észlelek, ha a fejemet vizsgálom . . .

Kérem: ne értsenek félre! Nem belül van a baj, csak kívül — kopaszodom.

Eddig azt hittem, hogy ritkaság fürteimet az idő vasfogu fésűje se tépheti ki; most azonban — szegény ide, szegény oda! — be kell látnom, hogy fürteim nem annyira szépek, mint inkább — ritkák.

Ez a fölfedezés, jobban mondva: leleplezés, nemcsak aggaszt, hanem elkéséret, kétségbeeszt. Erkölcsei értékebe vetett szilárd hitemet rendíti meg.

Isten és emberek előtt bátran bevallott szent meggyőződéseim volt mindig, hogy becsületes ember vagyok. S most? . . .

Még ugyan senki sem kételkedett benne, de ha ugy néha-néha a tükörbe nézek: a huncutságnak szemmel látható jelét földözöm fel magamon.

Azt tartja egy régi példabeszéd: „Becsületes ember megöszül; huncut megkopaszodik.”

S ime: én is — kopaszodom . . .

Ez mégis csak hajmeresztő!

Igen ám! de meddig lesz hajmeresztő, ha a hajam ily sürűen ritkul?

Némileg vigasztal ugyan, hogy abban a közmondásban több a huncutság, mint a bölcsesség; — de mégis csak a fejemre olvashatja valaki.

Vagy nyugodjam meg a tépelődő Hamlet itéletében, hogy „mindnyájan gazemberek vagyunk”?

Akármiylen általános is e szabály (különösen az újabb időben), még sincs kivétel nélkül. Én pedig mindig gyűlöltem a szabályosságot, s nagy barátja vagyok a kivételességeknek.

Szóval — mint Bánk-bán mondja — „elvesztette lelkem egy részét arany nyugalmának.”

Mióta a hajam ritkul, egész lényem megváltozott. Máskor oldalt elválasztva fésültem a hajamat, most egészen rövidre nyíratom.

Máskor az volt a nótám:

Sűrű csillagos az ég,
Majd eszedbe jutok még! . . .

Most:

Ritka buza, ritka árpa, ritka rozs,
Ritka kis lány takaros . . .
(Lám az enyém takaros!)

Máskor sürűen jártam a Ratárba, most . . . ritkán hiányzom onnan.

Szóval: kedvelője lettem minden ritkaságnak.

Szinte megígyek csak abban főt a fejem: hogyan lehetne azt a huncut közmondást lecafolni?

Neki feküdtem a physicának és a metaphysicának, a philosophiának és a philológiának, s e sötétségekben való buvárlataimnak végre fényes eredménye lett.

Találtam ilyen közmondásokat is:

„Könnyű kopaszt beretválni.” — No ennek még csak a borbélyok örülhetnek.

Aztán: „Nebéz a kopasznak üstökébe kapni.” —

Ez már vigasztalás, különösen némely bázas embernek.

De már: „Jobb a hajatlan, mint a velőtlen fej.” —

— oly igazság, a mit arany betűkkel márványba kellene vésetni.

Végre ez, hogy „eltűl kopasz: okos kopasz; hátul kopasz: bolond kopasz; fölül kopasz: koros kopasz” —

legalább osztályozza a kopaszsgot, s az ember — hajlama szerint — válogathat belőle.

De ez még mind semmi!

Épen a napokban akadtam egy ritka, régi kis könyvecskére, mely a kopaszsgának valóságos apologiája.

Ritka, mert csak egyetlen egy (eredeti) példány ismeretes belőle; régi, mert több mint 300 esztendővel

ez előtt írta egy névtelen hős, a ki szembe mert szállani a dus hajzatu kevélyekkel s nemcsak hogy megvédelte a kicsufolt kopaszokat, hanem egyenesen és kereken kijelentette s aztán hajsza finomságu erősségekkel be is bizonyította, hogy: minden okos és tiszt-

teletreméltó teremtménynek okvetlen kopasznak kell lennie. S szappan nélkül, alaposan megmossa azoknak a fejét, kik a kopaszokkal gonyolódni merészkednek.

A könyvecske címe: „Az kopaszsgának dicsérete. Nyomtatott Kolozsvárott, 1589. esztendőben.”

Előszó gyanánt ékes distichonokban im ezt mondja a szerző:

„Rajta, örülj te kopasz sereg immár, mert disze földnek,
Mint az ezüst kört Hold, tündököl épen akép.

Bárki ha volna jól táplált hajfürtire büszke,
Borbélyhoz menjen nyomba' s nyirassa le azt.

Mert eme könyvecskét olvasva, azonnal óhajtaná:
Bárcsak rút szőrtől lenne merő csupasz ő!

Én azonban most nem olvasom föl az egész könyvecskét, mert — már bezárták a borbélyüzleteket. Csupán az érdekesebb részleteket mutatom be az eféle régiségeknek megkiváncsolt magyarzatosokkal.

A ki azonban nem győzné bevárni a reggelt s óhajtaná, hogy hamarosan megkopaszgék, az — üljön a kártyasztalokhoz.

Nagyságos Báthory Zsigmond, erdélyi fejedelemhez hívának vacsorára. Így kezdi a könyv írójá.

(Boldog Isten, milyen törpe kor volt az, mikor csak a fejedelmek valának „nagyságosak”! Be jobb világot élünk mi. S eszembe jut Tompának éles szatirája:

Mondják: kisebbedtünk, fogyunk. Igaz-e? Nem.

Sőt mind nagyságosak leszünk nagy hirtelen.)

A fejedelem vendégei között — mondja tovább a krónikás — egy tekintetes, öreg ábrázatu, szép vén ember is volt, kit a többiek, mint nálunknál idősebbet, megbecsültek vala.

Asztalhoz ülénk. Minthogy pedig a mi nemzetünk szokása szerint hajdon fővel szoktunk enni, mindnyájan leraktuk süvegeinket. Tekinték a vén emberre, hát csak a nyakán vagyon egy kevés haja, egyébtől egészen kopasz.

Szomszédom hozzám hajol s a fülembé súgja:

Ugyanannak előterjesztése a vármegye tulajdonát képező szabadtéri katonai lakotanyához tartozó egy telek részének hibás telekkönyvezése tárgyában. — Szabadka az átíratásra alkalmas okirat kiadására felkértek; ha ezt megtagadná, úgy per indítatik.

Ugyanannak jelentése a titeli rétkezelő bizottsági elnöki állás betöltésére hatánap kitűzése iránt. — December 15-ike tűztek ki.

Alispáni előterjesztés a Kohn Hermann és Hirschle Dezső által a vármegye közönsége ellen indított per költségeinek mikénti fedezéséről. — Tudomásul vétetik.

Hódmező-Vásárhely város közönségének átírata az anarchista tanok követőinek és terjesztőinek a svajci szövetség területén való nagyobb ellenőrzése és meggátolása iránt az országgyűlés képviselőházához intézett felirat pártolása tárgyában. — Tudomásul vétetik.

Csanád vármegye közönségének átírata a mezei munkásnép nagy részét keresetében gátló nyári katonai fegyvergyakorlatok idejének megváltoztatása illetve ezen bajok orvoslása iránt az országgyűlés képviselőházához, a honvédelmi és földmívelési miniszteriumhoz intézett felirat pártolása tárgyában. — Tudomásul vétetik.

Csongrád vármegye és Pécs sz. kir. város közönségének átírata az országgyűlés tárgyalási rendjének helyreállítása és a fontos közgazdasági törvényjavaslatok sürgős elintézése iránt az országgyűlés képviselőházához intézett felirat pártolása tárgyában. — Lapunk első cikkében referálunk.

Szeben vármegye közönségének átírata a vármegyei tisztviselők javadalmazásának rendezése iránt a m. kir. belügyminiszter urhoz intézett felterjesztés pártolása tárgyában. — Tudomásul vétetik.

Zombor sz. kir. város közönségének átírata a vármegye tulajdonát képező kaszárnyák megvétele tárgyában s ezen ingatlanoknak esetleges 25000 frtért örökáron való eladása. — A vármegye a kaszárnyák eladását elhatározza.

A vármegyei tisztviselői főügyész jelentése a Bács-Almás és Kunbaja községek által az ifj. báró Rudics József hagyatékából kapott egyenként 15000 frt alapítvány mikénti kezelése és a jövedelem hováfordítása iránt alkotott alapító levelek tárgyában. — Az alapító oklevél felterjesztetik a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterhez.

Ugyanannak jelentése a Vaskút község tulajdonát telekkönyvezett közlegelőre vonatkozólag a tulajdonjognak az urberes birtokosság javára leendő telekkönyvi kiigazítása tárgyában. — Az iratok kiadatnak az alispánnak.

A vármegye mezőgazdasági bizottságnak a törvényhatósági bizottság által megválasztott rendes tagjai felerészének kisorsolása. — A névsort jövő számunkban közöljük.

A járási mezőgazdasági bizottság fele részének kisorsolása. — A névsort jövő számunkban közöljük.

Botka Ignác és társai felebbezése az O-Becsén f. évi július hó 25-én megejtett közgyűlés választás ellen. — A választás megerősítettik.

Triszler József és társa felebbezése B. Szenttamás község képviselőtestületének az ottani protestáns hitközség törvényes mérvbeni segélyezését megtagadó határozata ellen. — Feloldatik és a község újabb határozat hozatalra utasítottik.

Bács-Földvár község képviselőtestületének határozata ártezi kutak furásának mellőzése tárgyában és ez ellen Löbl Adolfnak felebbezése. — Feloldatik.

Sóti József és társainak felebbezése Ada község képviselőtestületének a községi földek elfoglalása tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

Popovits V. Todor felebbezése Szilbás község képviselőtestületének az óvoda felállítása tárgyában hozott határozata ellen. — Jövábgyatik.

Stern J. Joachimé felebbezése Kis-Hegyes község képviselőtestületének bolthelyiség bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. — Jövábgyatik.

Jefkovits Antal felebbezése O-Kanizsa község képviselőtestületének a nagyvendéglő bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. — Jövábgyatik.

O-Palánka község képviselőtestületének határozata a községi előljáróság, segéd, kezelő, óvónó, szülész és

szolgazemélyzet fizetésének s napidijainak ügyében alkotott szabályrendelete tárgyában. — Jövábgyatik.

Gyulafalva község képviselőtestületének határozata ugyanazon tárgyban. — Feloldatik.

F. Szt. Iván község képviselőtestületének határozata a faiskola kezelői állás szervezése ügyében alkotott szabályrendelet tárgyában. — Jövábgyatik.

Ns. Milities község képviselőtestületének határozata az ital- és fogyasztási adó kezelési díj jutaléknak hováfordítása ügyében alkotott szabályrendelete tárgyában. — Jövábgyatik.

N-Palánka község képviselőtestületének határozata a regálé-kötvény értékéből elidegenített összeg mikénti visszatérítése tárgyában. — Jövábgyatik.

Bács-Földvár község képviselőtestületének határozata Kreinicker Antal fizetési előlege tárgyában. — Jövábgyatik.

Apatin község képviselőtestületének határozata egy takarmány felszer. építése tárgyában. — Jövábgyatik.

Ugyanannak határozata a r. k. templom 100 éves fenállásának emlékére rendezett ünnep költségei tárgyában. — Jövábgyatik.

Mosorin község képviselőtestületének határozata Jovanovits Milos és István tartozásának törlése tárgyában. — Jövábgyatik.

Uj-Palánka község képviselőtestületének határozata a szerűskertek és a szellérek legelőjutalékai között fekvő árok megszüntetése tárgyában. — Jövábgyatik.

Cservenka község képviselőtestületének határozata a községi szolgák segélyezése tárgyában. — Jövábgyatik.

Ugyanannak határozata a tanköteles gyermekeknek a millenium emlékére leendő megvendégelése s egy ártezi kútnak ugyancsak a millenium emlékére leendő furatása tárgyában. — Jövábgyatik.

Ugyanannak határozata a községi előfogatnak kártalanítása tárgyában. — Jövábgyatik.

Bács-Petrovoszellő község képviselőtestületének határozata Erzsébet királyné szobra tárgyában. — Jövábgyatik.

Ugyanannak határozata a kertészlak felépítése tárgyában. — Jövábgyatik.

Uj-Futtak község képviselőtestületének határozata a rendőrök fizetés felemelése tárgyában. — Feloldatik.

Gardinovce község képviselőtestületének határozata Borovszky Ferenc jutalmazása tárgyában. — Feloldatik.

Csonopla község képviselőtestületének határozata dr. Schön Géza községi orvos tiszteletdíja tárgyában. — Jövábgyatik.

Béregyháza község képviselőtestületének határozata a tanítói nyugdíjjarulékok tárgyában. — Jövábgyatik.

Ugyanannak határozata egy irnok-végrehajtoi állás szervezése tárgyában. — Jövábgyatik.

Zenta város képviselőtestületének határozata Boczán Márton gyógydíjainak bírása tárgyában. — Jövábgyatik.

Szántova község képviselőtestületének határozata a Rasztina pusztanak kezelése fejében Odry Andor községi jegyző és az előfogatos részére megállapított díjazás tárgyában. — Feloldatik.

O-Kanizsa község képviselőtestületének határozata Erzsébet királyné szobra tárgyában. — Jövábgyatik.

Bajmok község képviselőtestületének határozata Makay Ferenc és Pertics Mihály segélyezése tárgyában. — Jövábgyatik.

Alsó-Kovil község képviselőtestületének határozata Malesevits Ivan tanító faatalánya tárgyában. — Jövábgyatik.

O-Becse község képviselőtestületének határozata ifj. Bacskai József előlege tárgyában. — Jövábgyatik.

Veprovác község képviselőtestületének határozata a községi szolgák drágasági pótléka tárgyában. — Jövábgyatik.

Temerin község képviselőtestületének határozata Body Géza tanító lakbérének felemelése tárgyában. — Jövábgyatik.

Ugyanannak határozata a megyei gazdasági egyesületbe való belépés tárgyában. — Jövábgyatik.

Mohol község képviselőtestületének határozata Dósa Ferenc kártalanítása tárgyában. — Jövábgyatik.

Ugyanannak határozata Matkovits József ügyvédi díjai tárgyában. — Jövábgyatik.

Ugyanannak határozata az óbonyácsi iskola felépítése s egy tanítói állás rendszeresítése tárgyában. — Jövábgyatik.

Uj-Palánka község képviselőtestületének határozata a községi kisbírák fizetésfelemelése tárgyában. — Jövábgyatik.

Mosorin község képviselőtestületének határozata a regálé kötvény értékéből elidegenített összeg mikénti visszatérítése tárgyában. — Jövábgyatik.

Szeghegy község képviselőtestületének határozata Becker Pál házának az óvoda céljára leendő megvétele tárgyában. — A község új határozat hozatalára utasítottik.

Temerin község képviselőtestületének határozata a tanítói nyugdíjjarulékok fizetése tárgyában. — Jövábgyatik.

Kiszács község képviselőtestületének határozata az óvoda felállítása tárgyában. — Feloldatik.

O-Becse község képviselőtestületének határozata egy tanterem kibérlése tárgyában. — Jövábgyatik.

Apatin község képviselőtestületének határozata egy orgona vétele tárgyában. — Feloldatik.

Tatabáza község képviselőtestületének határozata a fogyasztási adókezelés utáni jutalék hováfordítása tárgyában. — Jövábgyatik.

Tovarisova község képviselőtestületének határozata ház vétel tárgyában. — Ujabb határozat hozatalra utasítottik.

Bajsa község képviselőtestületének határozata az óvoda helyiségének kibérlése tárgyában. — Jövábgyatik.

Kolluth község képviselőtestületének határozata az óvoda építletének áthelyezése tárgyában. — Feloldatik.

Szántova község képviselőtestületének határozata a halászati jog bérbeadása tárgyában. — Jövábgyatik.

Torzsza község képviselőtestületének határozata a községi állatorvosi állás rendszeresítése tárgyában. — Feloldatik.

Bács-Petrovoszellő község képviselőtestületének a dunántúli jégkárosultak segélyezése tárgyában hozott határozata. — Jövábgyatik.

O-Kanizsa község képviselőtestületének határozata tenyészbírák vásárlása tárgyában. — Jövábgyatik.

Sándor község képviselőtestületének határozata a körállatorvos látogatási díjainak megállapítása tárgyában. — Jövábgyatik.

Zenta város képviselőtestületének határozata özv. Petrási Mihályné segélyezése tárgyában. — Jövábgyatik.

Titel község képviselőtestületének határozata a község tulajdonát képező legelőföldek visszavétele tárgyában. — Jövábgyatik.

Veszelinovits Miloszav szolgabíró kérvénye eddigi állásától való felmentése iránt. — Az állásától felmentetik.

Baky Elek szolgabíró kérvénye az államtudományi államvizsga letételére egy évi haladék megadása iránt. — Elutasítottik.

Bács-Földvár község képviselőtestületének határozata a községi végrehajtonak adandó 60 frt fizetési előleg tárgyában. — Jövábgyatik.

Vilova község képviselőtestületének határozata az iskola alap 1894-1897. évi számadásainak elkészítéséért a községi jegyzőnek kifizetett jutalomdíjnak a közpénztárból leendő fedezése iránt. — Feloldatik.

Mélykut község képviselőtestületének határozata behajtatlan követeléseinek leírása iránt. — Jövábgyatik.

Mohol község képviselőtestületének határozata Gavanszki Dizanov Szóka tartozásának leírása iránt. — Jövábgyatik.

Báthmonostor község 1893., 1894. és 1895. évi, Baracska község 1893., 1894. és 1895. évi, Jankovác község 1895. évi, Bajsa és Rigyicza községek 1896. évi közpénztári számadásai. — Részben felmentő, részben marasztaló határozat hozatik.

Glozsán, Szeghegy, Titel, Piros, Kovil Szt. Iván, Bácsujfalu, Lality, O-Szivac, Nádaly, Bács-Vaskút, Bács-Almás, Kis-Hegyes, Rigyica, Karavukova, Bács Bukin, Uj Soóvé, Bács, Német-Palánka, Bogyan, Wekerlefalva, Matheovics, Gajdobra, Bács-Bresztovác, Járek, Kis Kér, Hódásgh, Kucura, Rém, Bajmok, Jankovác, Vajsza,

— Azt hiszem: a fejedelem csak azért hitta meg ezt a vén embert, hogy kevesebb gyertyája fogyjon el; mert amilyen sima és fényes a feje, eleget láthatunk a világánál.

A másik szomszédom meg így szól: — Bezzeg könnyű volna ezt a jámbort megberetválni. Bizony ő utána sem gazdagodnának meg a borbélyok!

A vén ember bevé észre, hogy ő rajta nevéttünk s ezeket mondá: — Más egyéb okos nemzetek, ha mikor esznek és isznak, süvegtük a fejükben tartják; a magyarok pedig le szokták tenni. Talán szt. Pál apostolnak a korinthusiakhoz írt I. levele 2. részének intését követik, ahol is a következők szent igék olvashatók: Szégyen, ha az ember, mikor imádkozik, valamivel befedi a fejét. — A magyarok pedig nemcsak az étel előtt mondják el az asztali áldást, hanem valamennyiszor isznak, mindannyiszor emlegetik az istent és egyéb szenteket; azért jobbnak ítélik föl se tenni, hogy sem minduntalan lekapkodni kelljen a süveget.

És én csak azért nem megyek örömet a vendégségekre, mert mihelyest leteszem a süvegetem, mingyárt kész csufság vagyok némelyeknek. Mint ime most is veszem észre, hogy az urak rajtam nevetnek.

Pedig nem értem, szeretett uraim, mivel vagytok ti ékesebbek és jobbak a kopaszoknál, noha sűrű hajatok és üstökötök vagyon.

Tudjátok-e, hogy a haj igen alávaló „marha“ (értsd: dolog, jószág) és a testnek csak haszontalan nedvességéből lépez. Innen van, hogy akinek a fejében volt a nedvesség (magyarán: vizesű), annak sűrű a haja; ellenben a lángész ritka — akarom mondani: kopasz.

Azért az okossághoz és észességhez sem illik a nagy haj. Kitészik ez abból is, hogy lám a természet az okatlan állatoknak milyen hosszú és sűrű szőrt adott. Ugy-e milyen tömött gypja van a birkáknak s ugy-e milyen nagy — számár van közöttük.

A kopasz emberek minden időben becstületek és okosak voltak. (Ahá!) Miben ha ki kételkednék, ám

tekintse meg a régi szenteknek és bölcseneknek festett és faragott képeit; ugyan nem talál egyet is, aki kopasz nem volt volna.

Hogy a mostaniakról ne is szóljak, kopasz volt ám Aristoteles, Socrates és Diogenes, — Cicero, Aristophanes, s „az öreg Sophocles“.

Hát még ha a szent prófétákat s az apostolokat előhozom!

Hiszen hallottátok Elizeus próféta esetét. A gonosz gyerekek megcsufolták őt, mondván: „no fel, kopasz; no fel, kopasz!“ — De medvecukor lett is ám belőlük!

— Kopasz volt ama Jónás próféta is, a kit szöröstől-bőröstől elnyelt a cethal. — Kopasz volt szent Péter apostol és szent Pál is, a ki ott hagyta az oláhokat.

Ezeknek példájára vagyon, hogy a papok és barátok, ha a természet hajat adott nekik, ők maguk megkopaszítják magukat, s nem csak hogy a fejükön tonzurát nyirnak, hanem bajuszukat és szakállukat is leberetváltják, mert tudják, hogy nem lakhatik együtt a sűrű haj az észességel, mint a hogy nem fér össze a sötétség a világossággal. — Már pedig, ha az erőszakkal való kopaszoknak ilyen haszna vagyon, mennyivel tiszteletreméltóbb az, a kit maga a természet tézsen okossá, illetőleg kopaszra.

Mi legyen pedig az oka annak, hogy az ember akkor eszesül meg, — nem: mikor a bölcsesség foga kijő, hanem: — mikor a haja elmeleg, — ime megmagyarázom.

A természetben nincs ugrás; minden lassan-lassan megy végbe a tökéletességig. Valamint a természet először levelekkel és virágokkal ékesíti a fát, azonképen a gyermekek és ifjak fejét hajjal. De miképen a gyümölcs addig meg nem ér, míg a hujabaváló levelek és virágok le nem hullanak, azonképen semminemű érettségi bizonyítvány mellett sem lézzen a fejben okosság, míg rajta sűrű haj vagyon. — Azért mihelyt azt látjátok, hogy valamely fő meg kezd kopaszodni, legott tudjátok, hogy ott a természet helyet készít az okosságnak.

Az ember egy kis világ a nagy világban. S e két világ sokban hasonlatos egymással.

A többek közt az ember feje hasonlatos a menyeknek országához, vagyis az égboltozathoz. Valamint az ég kerek és gömbölyű, szintugy az emberi fej is olyan, mint a kugligolyóbis. Mikéat az égen hét planéta vagyon, azonképen az ember fején is az érzékeknek hét eszközei vannak: a két szem, a két fül, a két orrlyuk és az egy száj.

És miképen a menyben laknak az angyalok és a boldog lelkek, hasonlatos képen a fejben is vannak lakók — az Istennek lelke és a bölcsesség. Mivel pedig az égboltozat is igen sima és kopasz, azért az Istennek lelke és a bölcsesség is örömeztobb lakik a sima és kopasz főben, hogyszem mint a hajszab és borzasban.

Kopasz a nap, a hold, s a csillagok is.

Említhetné valaki az üstökös csillagokat. Veszté. Mert először is azok nem csillagok, csak silyán ftst és pára, másodsor meg ha csillagok volnának, belőlök is kitészik: milyen káros dolog a haj és üstök. Mert valahányszor aféle hajszab csillagok megjelennek, sok nyavalyát és veszedelmet hoznak: éhséget, dögghalált, szárazságot, háborút, — és épen oly nagy szelet csapnak, mint a földi üstökösök.

Végezetre — a sűrű és hosszú haj a harci vitézséggel is ellenkezik. (Ezt különösen a katonák szivleljék meg!). S erre egy históriát beszéllek el, melyet maga Ptolemens írt meg, a ki ama világhódító Nagy Sándornak egyik fő hadvezére, később Egyiptom királya vala.

Mikor először támadták meg Darius, persa király népét, egy persa barcos annyira megijedt egy bozontos hajú és szakállu macedóniától, hogy elvetvén pajzsát és dardáját, ellenfelének hosszú üstökébe kapott. Cimbálta, ráncigálta, míg a földre terítette. Majd kirántván a kardját, fejét is levágta. Ezt látván a persák, mind öltre mentek, hajba kaptak a macedónokkal, ugy, hogy az üstökösök, hajszabok valamennyi futásnak eredének. Csupán a kopaszok állottak meg helyüket és csak azoknak emberségével győzte meg akkor Nagy Sándor a persa ellenséget.

Azért a győzelem után legott gyülekezött fuvata; hivatá a borbélyokat, s minden katonájának levágatá —

Plávna, Bodrogh-Monostorszeg, Csantavér, Gara, Katymár és Uj-Verbász községek 1899. évi költségvetései, a titeli rétkelő bizottság és Kupuszina község maradványföldváltási 1899. évi költségvetései. — Jövahagyatnak.

Alsó Kovil 1893. évi, Titel és Ujverbász 1898. évi pótkölségvetései. — Jövahagyatnak.

O-Kanizsa, Sándor, Bajsa, Bajmok, Káty, Bezdán, Sztanics, Bogyán, Parabut, Rác-Militics, Vajsza, Bács, Bács-Madaras és Bács-Petrovostellő községek 1898. évi és Kupuszina község 1899. évi községi közuti költségvetései. — Jövahagyatnak.

Az immunitás.

Zombor, 1898. november 28.

Az országgyűlés az állam életében a legfontosabb hivatást tölti be. Valóságos államfentartó, az állam sorsának intézője.

Igy tehát szükséges az országgyűlést, mint olyant képező egyes képviselőket e nemű működésükben kivételes jog illesse meg.

Erről a fontos jogállásról időszereinek tartjuk a következőket közölni:

Mikor a rendi alkotmány idejében az országgyűlésen való részvételi jogosultság a nemesi kiváltságok közé tartozott, az immunitás és az inviolabilitás címek alatt ismeretes nemesi privilégiumok az országgyűlésen is védték a nemes embert. De már akkor is annyira előtérbe lépett az országgyűlési tárgyalások és elhatározások szabadsága biztosításának nagyfontosságú érdeke, hogy az országgyűlésre menő és jövő nemes embert sokkal szigorubb büntetőjogi oltalomban részesítették, mint különben és pedig egy a magánok, mint a kormányok és hatóságok hatalmaskodásaival szemben egyaránt.

Az országgyűlési tagokat megillető mentelmi jogok tehát már ekkor kezdenek lassankint kibontakozni és szilárd elvi alapokra helyezkedni. Ugyanis az országgyűlési tagon esett sérelmeket az országgyűlés mindig magáévá tette és az eset felett folytatott beható vitakozások során tüzetesebben kifejtették a mentelmi jog tartalmát.

Az 1832—44. évi országgyűlés nevezetes a Wesselényi és a Balogh János mentelmi esetei kapcsán, kiket országgyűlési beszédekért hűtlenségi perbe fogtak, elvi jelentőségű határozatként mondta ki, hogy az országgyűlési tagot a szólás-szabadság feltétlenül megilleti. Körülbelül abban az értelemben fogták fel a dolgot, a hogy most mi fogjuk fel a parlamentáris szólásszabadságot. Vagyis a képviselő a tanácskozáskor békéjének megzavarása nélkül szabadon szólhat.

Ez a modern parlamentarizmus legfőbb szabálya, melyet Európa összes parlamentjeiben egyformán értelmeznek. Ez a szabály két irányban hat. A képviselő igenis szabadon nyilatkozhatik, szavazhat, cselekedhet a parlamentben, mivel immunitása megvédi abban az irányban, hogy a parlamentben mondott szavaiért ezen testületen kívül akár egyesek, akár hatóságok felelősségre vonhassák. De viszont a képviselővel szemben is meg kell védeni a tanácskozáskor békéjét, az elhatározások szabadságát. Ezt pedig biztosítja az immunitás második része; hogy igenis kifelé nem felelős a képviselő, de magának a képviselőháznak felelős, annak, illetőleg elnökének megtorló,

a haját. Bezzeg más alkalommal nem cibálták meg a persák a macedónokat!

Gondolom: töltik tanulták a törökök is, hogy hajukat egészen leborotváltatják. A nóta is azt mondja:

A töröknek tar a koponyája,
A magyar azt karddal borotválja;
S hogy ne legyen többé gonja rája:
A hajával, a kontyával fejét is levágja.

A lelkes pécsi diákok énekelték ezt a mohácsi csata előtt. A csata után már nekik énekeltek.

Még a bibliából is mondhatok egy példát: milyen veszedelmes a hosszú haj a vitézeknek.

Ugye milyen vitézül megszaladt Absolon, az apja szt. Dávid ellen föllázadt gonosz fia. Az erdőbe menekülve hosszú hajánál fogva fönnakadt egy kihajló fagon s így hosszú haja miatt lön rövid életű. Vagyis — hogyha Absolon kopasz lett volna, bizonyára nem tudott volna úgy — zöld ágra vergődni.

— Valakik tehát igen gyönyörködtek szép és dus hajatokban s azt folyton kenitek-fenitek, tanuljátok meg mindezekből, hogy a kopasz embert a természet mennyire fölékesítette, mikor a ti ékességétektől megfosztotta. Tehát nem neveltségül és csufiságul, de sőt inkább tisztelgetésméltó példa képen adá közéték.

Ime, uraim és hölgyeim, nincs többé kopasz fej! Azaz, hogy volt is, van is, lesz is; hanem: a kopaszág tisztesség.

Ismételnem kell, hogy mindezeket egy 300 esztendőnél öregebb könyv után mondtam el, mert nem ment el a hajam, hogy valakit magamra baragítsak.

Kopasz mentség! — mondhatja valaki s egy hajszálnyi igazsága neki is van.

A viszontlátásra uraim! Holnap reggel találkozunk — a borbélynál.

Trencsény Károly.

fejelem hatalma alatt áll. Ez irányban a magyar képviselőház házszabályai és nevezetesen annak 204. §-a igen szigorú intézkedéseket tartalmaznak.

De ha végig tekintünk a képviselőház legutóbbi eseményein, hát bizony egyebet sem látunk, mint a parlamenti immunitás szakadatlan megsértését, lábbal taposását épen azok részéről, kik annyira érzékenykednek képviselőházi tagságuk ezen kivételes jogosultságának legcsekélyebb érintése miatt. Holott naponta egész csapat képviselőt lehetne a mentelmi bizottság elé állítani a 204. §-ban foglalt megtorló intézkedések megtétele iránti indítványozás végett.

Hisz az obstrukció maga a legsúlyosabb immunitási jogsérelem, mivel az egész parlament működését lehetetlenné teszi. Holott az egész mentelmi jognak semmi más egyéb célja és értelme nem lehet, mint épen a parlament zavartalan munkálkodásának biztosítása ép egy a kívülől, kik mint a parlament kebelében fenyegető erőszakoskodás ellen. A magyar alkotmány fejlődése, de a modern parlamenti joggyakorlat egyaránt azt bizonyítja, hogy az országgyűlés nyugalmának, békéjének biztosítása volt az a legfőbb érdek, melynek védelmére az immunitás szolgál. Mert ugyan mi értelme volna az egyes képviselőt megillető szólás-szabadságnak, ha az csak arra való volna, hogy az egész testület békés munkálkodását megakasszuk. A mentelmi jog első sorban az országgyűlés szabadságának biztosítására szolgál.

Ezt hajdan inkább kívülől fenyegették. A szabad intézmények esküdt ellenségei, a reakcionárius kormányok. Ezért kellett a parlament egyetemét megillető immunitás jogával a parlament egyes tagjait minél jobban felvértezni. Ezért kellett védeni a parlament tagjait a külső üldözések ellen. Ez alapon fejlődött ki az immunitásban foglalt szólásszabadság jogosultsága mellett a képviselő sérthetetlenségi, inviolabilitás joga, mely szerint tetten érés esetét kivéve, a képviselő bünyvádi eljárás alá vonható, elítélhető nem volt, csak az országgyűlés illető házában engedelmevel. Ez lenne a mentelmi jog ez ideig kifejlődött tartalma.

Az 1848 iki országgyűlés tételes szabályokba akarta foglalni a képviselői mentelmi jogosultságot, de erre már ideje nem volt. A mentelmi jog terjedelmét a jogszokás és az országgyűlés házainak elvi jelentőségű határozatai határozzák. A joggyakorlat van tehát hivatva a mentelmi jog elveit tisztázni és épen azért nagy óvatosságot, nagy körültekintést igényel minden egyes bejelentett mentelmi eset elbírálása. Erre az óvatosságra és éber figyelemre pedig annál nagyobb szükségünk van, mivel bizonyos képviselői körökben a mentelmi jog lényegéről való helyes fogalmak elhomályosodni kezdenek. Egészen helytelen felfogás kezd tért foglalni. Pedig első sorban magának a képviselőnek kell komolyan és lelkiismeretesen megvizsgálni, vajjon a képviselői immunitás megsértett-e ő benne. Mert ez ő immunitási jog nem privát tetszéstől függő magánjogi igény, hanem a magyar alkotmány egy része, melyet minden alkotmányos érületű embernek hazafiai kötelességből védeni kell. Ne feledjük soha, hogy a mentelmi jog első sorban az országgyűlés szabadságának biztosítására szolgál. A mentelmi jog tehát nem privilégium magánosok számára, hanem az országgyűlési tagság hivatásszerű gyakorlatának egyik legfőbb biztosítéka, mely nem az illető akaratától, tetszéstől függ, mivel le sem mondhat róla.

A képviselői kötelességérzet sajnálatos meglazulásának, egyesekben a képviselői hivatásra való minden komolyság hiányának kell tulajdonítanunk, hogy ebben a nagyfontosságú alkotmányjogban is, melyben pedig közszabadságunk egyik erős biztosítékát kell látnunk — tehát még ebben az immunitásban is azt keresik, a mi bizonyos privát előny értékével és jelentőségével bírhat. Ma már igen sok képviselő teljesen szubjektíve fogván fel az immunitást, azt egy személyre szóló generális szabadadalomnak tekint. Egy mindenre szóló szabadjegynek. Olyan kiváltságlevélnek, mely a képviselőt hivatásszerű munkakörén kívül is a mentesség és sérthetetlenség biztosítékával veszi körül.

A képviselő mentelmi jogánál fogva csak arra tarthat igényt, hogy képviselői hivatását akadálytalanul betölthesse. Ebben ne gátolassék, ezen képviselői hivatása körében mondott szavaiért, véghez vitt cselekményeiért a Házon kívül ne üldöztessék. De nem tarthat igényt arra, hogy a közrendtartási törvények hatálya alól kivonhassa és a közrend, az élet- és vagyónbiztonság érdekében felállított tilalmakon egyszerűen tultegye magát. Főként nem jogosítja fel arra az immunitás, hogy a képviselő a közhatalom kirendelt közegeivel gorombáskodjék, mikor azok nehéz kötelességüket teljesítik. Nem jogosít fel a képviselői immunitás a rendőri kihágások elkövetésére. A tetten érés esete a rendőri kihágásokra is vonatkozik. Mert a mentelmi jog a büntetendő cselekmények osztályai között különbséget nem tesz. A rendőri közegnek joga van mindenkit igazolásra felszólítani, ha utasítása van arra. Hisz a képviselőket nem tartozik személyesen ismerni. Az igazolásra szólítás nem lehet mentelmi jogsérelem, mert az nem büntető eljárás. A színházi jegyszedőnek, teremőrnek szintén joga van arra. Valóban szörszálhasogató, farizeus-lelkület kell ahhoz, hogy valaki mentelmi jogának megsértéséről, képviselői hivatásszerű munkakörében történt akadályoztatása miatt panaszt tegyen azért, mivel ismeretlen létere a rendőri kordon előtt igazolásra szólították fel. És ehhez hasonló kicsinyes panaszokkal épen azok a férfiak szoktak a legsűrűbben fellépni; az immunitással épen azon férfiak szoktak legtöbbször alkalmatlanul hivalkodni és kérkedni, kik a parlamenti immunitást naponta sárba tiporják és arról a testületéről, melytől eme kiváltságos jogukat nyerték, tisztára leszédnek minden díszet, tekintélyt.

Fiatalok mulatsága.

— A zombori felső kereskedelmi iskola hangversenye. —

Örömmel ragadjuk meg a tollat, hogy egy kedves, felejthetetlen emlékű, jó ízű mulatságról számoljunk be. A sok parázs-muri között, a melyekben itt Zomborban van részünk, méltó helyet vívott ki magának ez a legutóbbi.

A zombori felső kereskedelmi iskola ifjusága a tanári kar vezetése mellett táncal egybekötött hangversenyt rendezett f. hó 26-án, a „Vadászkürt“ emeleti termeiben.

Mint jeleztük, a multság minden ízében pompásan sikertült. Nagyon szép és disztigvált közönség volt jelen, teljesen megtöltve a termeket. Az embernek valóságos öröme tellett végig tekinteni azokon a szebbnél-szebb 15—16 éves leánykákon, a kik ezt az alkalmat használták fel arra, hogy a nagy világnak bemutatkozzanak. A Vadászkürt termi virágos kerthez voltak hasonlóak, pompás, eleven virágokkal. A bemutatkozó leánykákon kívül természetesen nagy számban jelentek meg korábbi ismerőseink, a kik a kedves képek méltó kiegészítői voltak s a kik nem kevesebb hévvel és tüzzel áldoztak a tánc örömeinek.

Mondani is fölösleges, hogy a hangverseny után megkezdett tánc kivilágos kivrirdagig tartott. Az ifjuság táncolt tüzzel, hévvel, a fiatal kor gondtalan örömeinek hamisítatlan jelével.

Ha a multság sikeréhez hozzá adjuk még magának a hangversenynek sikerét, lehetetlen, hogy őszinte elismerésünket ne fejezzük ki az intézet érdemes igazgatója és derék tanári kara iránt. Végtelenül örvendünk, hogy az igazgató és a tanárok a szabadelvből nevelési iránynak a hivei s hogy a komoly és szorgos munka mellett gondoskodnak a tanulók nemesebb szórakoztatásáról is. Reméljük, hogy ennek az egyedül helyes iránynak jövőre is hivei maradnak.

Magáról a hangversenyről még a következőket kívánjuk megjegyezni:

A programnak kimagasló pontját Trencsény Károly tanár „A kopaszág dicsérete“ c. munkája képezte, a melyet Prokopy tanár olvasott föl. A szellemes felolvasás sok derűtséget okozott és zajos tapsot aratott. Lapunk mai számának tárcarovatában egész terjedelmében közöljük.

A program többi számait mind a tanulók töltötték be, minden egyes számmal őszinte elismerést aratva. Ilyen fiatal műkedvelőktől többet és szebbet nem is lehet kívánni, mint a mennyit ez alkalommal produkáltak.

Az ifjusági énekhar kétszer szerepelt; első ízben Nyisnyai „Magyar nemzeti bordal“-at, második ízben pedig magyar dalokat énekelt. A precis ének Ferencsik Lajos énektanár buzgóságáról és az ifjak szorgalmáról fényes taubizonyosságot tett. Az ifjusági zenekar szintén kétszer jelent meg a pódiumon; a közönség valóságos el volt ragadtatva, hogy milyen szép összhanggal és mennyi ügyességgel játszanak a banda fiatal tagjai. Külön meg kell dicsérnünk Hegyi Jenőt, a zenekar vezetőjét, a kinek különben egy a zenekar, mint Piery Antal tanuló több eredeti darabját adták elő. Az eredeti dalok kedvesek és bangulatosak.

Piery Antal cimbalomjátéka, Betnár Béla szavalata és Fejes Antal monolog-előadása szép hatást értek el és őszinte elismerést arattak.

Kimagasló pontja volt a programnak „Az öreg asszony meséje“ című melodráma. Szövegét Várad Antal, zenéjét Czobor Károly írta. A költeményt Bokor A. tanuló szavalta helyes felfogással és ügyes hanghordozással. A melodráma általános sikere azonban ép oly mértékben köszönhető Horvátovits F. ügyes s gyakorlati zongorajátékának és Baader B. precis hegedűjátékának. Kettőn adták elő a zenei részt. A tapsok és az elismerés egyaránt megilletik mindhármukat.

Röviden ezekben számolunk be a kereskedelmi iskola hangversenyéről.

Befejezésül azt kívánjuk, hogy a derék igazgató és a tanárok jövőre is tartassék meg eddigi jó szokásukat. Rendezzenek ezentul is hasonló szép multságokat, mert az ilyen nemes szórakozás a tanuló-ifjuságnak csak javára szolgál.

M—1—6.

Ujdonságok.

Az érdem elismerése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter, mint értesültünk, Jesszenszky Dezso zombori állami főgimnáziumi tanárnak a tanítás terén több mint egy negyedszázadon át kifejtett buzgó és sikeres működéséért elismerését fejezte ki. Ad multos annos!

A királyné szobrára. Szt. Tamás közseg Erzsébet királyné szobrára 100 frtot szavazott meg.

Ebéd az alispánnál. Karácson Gyula, vármegyei alispán a tegnapi rendkívüli közgyűlés alkalmából ebédet adott, a melyen jelen voltak: Özv. Vojnits Lukácsné, dr. Balogh Ernőné és Fernbach Károlyné urnók, továbbá dr. Balogh Ernő, dr. Balaton Gyula, Deák Zsiga, Fernbach Antal, Fernbach Károly, Gombos Béla, Hipp Dezső, Hoffmann Károly, Ivanovits Iván, Kuluncsics Gusztáv, Latinovits Pál, Latinovits Géza, Latinovits Gyula, Molnár Károly, Pukovits József, Rác György, dr. Récei Ede, Szemző István, Szemző Károly, dr. Vojnits István, Vojnits Máté és dr. Zalár István.

A menü a következő volt:

Rák-leves.
Süllő, zöld remoládé mártással.
Süllő fagyvalva.
Marha dió amerikai mártással.
Nyulgerinc túzdelve.
Ananász sorbet pezsgővel.
Gyöngytyúk és pulyka sült vegyes salátával és compote.
Spanyolszél kosár tejjal.
Gyümölcs, sajt.
Sör.
Marosmenti.
Szezárdi vörös.
Neszélyi.
Muskotály.
Tokaji.

Aranylakadalom. Dr. Jovanovits József köz- és váltóüggyévé apósa és anyósa Sudár Ferenc Baranya Vörösmarthy község nyugalmazott jegyzője és Levolt Anna e hó 28-án tilték meg szűkebb családi körben házaasságuk 50 éves jubileumát vagyis az ugynevezett aranylakadalmukat. Ezen keveseknek kijutó családi örömben levőknek öszinte üdvözlét.

Főispáni látogatás. Zentáról írják: Dr. Vojnits István, vármegyei főispánja f. hó 22-én délután városunkba érkezett. Másnap a régóta huzódó torontáli határkiigazítást intézték el. Csütörtökön több látogatást tett és számos küldöttséget fogadott. Nevezetesen a nemzeti szövetség helybizottságának küldöttségét. Pénteken délelőtt tisztelgett a főispánnál a városi hivatalnoki kar dr. Buday h. polgármester vezetésével. Időközbenként a főispán többeket magához kéretett, hogy a különböző levő tisztújításokra vonatkozólag a közvélemény felől tájékozást nyerjen. Csütörtökön és pénteken az adaiak monstre küldöttsége kereste föl a főispánt, mert Adán jegyzőválasztás van készülöben. A főispán pénteken délután utazott el tőlünk.

Gyászhir. Ismét súlyos csapás érte a köztisztviselésben álló Gallé családot. Alig mult el egy esztendő s ime 3-szor kell már felállítaniok a ravatalt, a gyász- nek ezt a legszomorubb jelképét; újra kivonulnak a temetőbe, hogy ismét átadják egyik szeretteiket a csöndes anyaföldnek. Elszomorító a halál csapásainak láncolata s a mélyen sujtott családot egyedül az öszinte, igaz részvét vizsgálhatja. Gallé Zoltán, okleveles gyógyszerész hunyt el tegnap d. u. életének 35. évében. Jó lelkű és jó szívű férfi volt, a ki hivatala lett volna arra, hogy még hosszú időn át a társadalom hasznos tagja legyen. A sorvasztó tüdőbaj utját állta s hosszú szenvedés után az életét kioltotta. Temetése holnap d. u. 3 órákor lesz. A család a következő gyászjelentést adta ki: Szomorodott szívvel tudatjuk a szeretett testvér, sógor, nagybácsi és unokaöcs Gallé Zoltán okl. gyógyszerész f. évi november hó 28-án d. u. 5 órákor életének 35-ik évében hosszabb szenvedés után történt gyász- szos elhunytát. A drága elhunyt hült teteme folyó évi november hó 30-án délután 3 órákor fog az ágost. evang. hitvallás szerint a szent Rókus sirkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra tetetni. Zombor, 1898. évi november hó 28-án. Legyen nyugalma csendes! Emléke áldott! Gallé Dániel, Gallé Titusz, Gallé Gizella férjezett Mihályi Ernőné, Gallé Hugó, Gallé Dezső, Gallé Irén, testvérei. Gallé Mária, nagynénje. Gallé Dánielné sz. Gallé Éva, sógoronja. Mihályi Ernő, sógora. Mihályi Évike, Mihályi Irmuska, Mihályi Sárika, unokahugai.

Segély. O-Becse község az ó becsei nemzeti szövetség részére 100 ft segélyt szavazott meg.

Kossuth szobra. Czedler János zombori ügyvéd, mint a „Kossuth szoborbizottság” elnöke, tisztelettel felhívja mindazokat, akik gyűjtőlevelet kaptak, hogy azokat a gyűjtött pénzekkel együtt folyó évi december hó 20-ig Husveth Károly bizottsági kezeihez eljuttatni, mások pedig, kik gyűjtőlevelet nem kaptak, de az elhunyt nagy hazafi iránti kegyelemből a nemes célt elősegíteni óhajtják, adományait ugyanoda küldeni sziveskedjenek.

Öngyilkossági kísérlet. Reviczky Rudolf zombori adótszít csütörtökön éjjel — nem tudni mi okból — öngyilkossági szándékból a szive fölött a mellébe lött. A lövés nem volt halálos. Az öngyilkos jelölt jelenleg a városi kórházban fekszik s már minden veszélyen túl van.

Gyászhir. Vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy szeretett jó testvérünk és unokám Simonich Mariska folyó évi november hó 28-án, reggel 10 órákor, életének 24-ik évében, hosszú szenvedés után jobblétre szendertült. A drága halottnak hült teteme f. hó 29-én délután 3 órákor fog a halottas házból (Bezdáni-ut 169. házszám) a római katolikus egyház szertartása szerint a helybeli szent Rókusról nevezett sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozat az elhunytak lelki üdvéért f. évi december hó 5-én d. e. 9 órákor fog az Úrnak bemutatni. Zombor, 1898. évi november hó 28-án. Áldás emlékének! Béke poraira! Tomsich Kálmáné szül. Simonich Anna, Simonich Rozsa, testvérei. Özv. Jakobb Józsefné szül. Falcione Jozefa, nagyanya.

Vidra a kanálisban. A mult héten Vukovits Lukács helybeli halász egy vidrát fogott a Ferenc csatornában. A dolog úgy esett meg, hogy a fenn említett halász a halót a vízbe vetette és egy ideig benn is hagyta azt, a midőn később hálóját a partra vonszolta, nagy meglepetésére, a sok hal között egy vidra is erősen kívánczolt a csapdából a víz csendes hullámai közé, de késő volt, mert a halász rögtön agyonütötte.

Választás. Prigl.-Szt.-Iván községben Kolling Márton és Michler Boldizsár irnokokká választották meg.

Jóváhagyás. A belügyminiszter a bácsalmási r. katb. halottas egylet alapszabályait jóváhagyta.

Körvéadászat. Fernbach Károly nagybirtokos szépen sikerült körvéadászatot rendezett folyó hó 23-án, szerdán, ceonoplai vadászterületén. A zombori nimródok színe-java hivatalos volt; és nagyban fokozta a vadászat érdekességét, hogy még hölgyek is vettek részt benne, még pedig nagy sikerrel. Az idő, a két-háromszor megújuló és csak néhány percig tartó permetezést leszámítva, kitűnő volt s csak így történhetett, hogy a 16 tagból álló vadászársaság 156 drb nyulat hozott területekre. A legnagyobb sikert mint nimród Vujevich Lajos érte el, ki 24 drb nyulat hozott területekre, míg a társaság többi tagjai közül Falcione Gusztáv 20, Zákó Milán országos képviselő 16, Mihályovits Xandika és Falcione Nándor 15—15, Fernbach Bálint és Fernbach Károly 12—12, Lederer Pál és Városv Károly 8—8, Fernbach Károlyné 7, dr. Zákó István 6, Falcione Lajos és Fernbach János 5—5, ifj. Karácson Gyula 4, id. Szemző István 3 és dr. Gertinger Pál pedig 2 drb nyulat lött. Érdekes, hogy ha az egyes vadászok által bevalott és fennebb közölt számokat összeadjuk, kislül, hogy tulajdonképp 162 drb nyul került területekre, vagy inkább talán az, miután csak 156 drb nyulat tudtak a hajtók összeszedni, hogy egyik-másik vadász, aki ma rosszul lött, nem találta leikiismeretbe vágó kérdésnek egy-két nyullal többet diktálni be; viszont megtörtént az az elég ritka eset is, hogy senki sem maradt „schneider”. A vadászat pompás hideg ételekből álló ebéd követte, mely alkalommal bácskai szokás szerint ugyancsak járt körbe a bujdosó pohár.

Gyászhir. Vettük a következő gyászjelentést: Konyovits István a saját, valamint alulírt rokonai nevében is mély fájdalommal tudatja özv. Simits szül. Fratrievics Antónia folyó évi november hó 24-én éjjel 10 órákor, életének 70. évében, hosszabb szenvedés és a halotti szentmise ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai folyó évi november hó 25-én délután 4 órákor fognak a gyász- házban (Bezdáni-ut 332. sz.) a római katolikus szertartás szerint beszenteltetni és a szent Rókus sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Lelki üdvéért az engesztelő szentmise-áldozat pedig ugyan e hó 26-án délelőtt 9 órákor fog a helybeli római katolikus templomban a Mindenhatóknak bemutatni. Kelt Zomborban, 1898. évi november hó 24-én. Béke hamvaira! Özv. Orehoja Mihályné szül. Simonyi Teréz újkatestvére. Jakob Józsefné szül. Orehoja Mária, Orehoja Ernő és neje, Matzitz Lajosné szül. Szlavy Teréz, Veszolovszky Antalné szül. Szlavy Vilma, Szlavy Péter, unokaöcsesei és bugai.

Hymen. Dr. Radnai Sándor, fővárosi jó birnevi gyakorló orvos december 4-én délután 3 órákor esküszik örök hűséget Brauner Aranka kisasszonynak, Brauner Adolf igazgató-tanító leányának.

Öngyilkossági kísérlet. Német Imréné adai lakosnő nagyon a szívére vette azt, hogy férje oly rosszul bánik vele, utóbbi időben pedig még tetlegességre is vetemedett. De volt még egy nagy oka annak, hogy megakart válni az élettől: a féltékenység. Ugyanis férje egy leánnyal ismerkedett meg és rövid idő alatt egész intim viszony fejlődött ki közöttük. Ezt már nem bírta Németné érzékeny szíve elviselni, miért is folyó hó 25-én hajnalban 2 csomag gyufa oldatot ivott. Az előjárásának csak délután jött tudomására, midőn is azonnal a tett színhelyére mentek és az asszonnyal jegyzőkönyvet vettek föl. Okul azt hozta fel, hogy férje rosszul bánt vele és hogy egy leányt szeret. Németné állapota veszélyes, mert az ellenmereg már későn lett beadvá.

Mire megvénlünk. Uglár Kata topoljai cseléd, a ki betöltött már az ötvenedik esztendőt, de hajdon még most is — bánatában bujában ment Szabadkára a napokban, hogy elszegődjék. Elmene tehát Nagy György cselédintézetébe, ott lelt a többi facérseléd-ekkel és várta a jó szerencsét. Várás közben szomorúan mesélgette, ime vésűsége is szolgálnia kell és bánatát pálinkával oszladoztatta ő is, meg a többi facér cseléd-ek. A bánat elszállt a pálinka gözétől, jó kedvre kekedett a társaság, legvigább volt közöttük Uglár Kata, fogta kapta magát és széles jó kedvében egyik férfi cseléd csizmáját is lehuzta. Ennek a csizmás férfinak azonban ott vala a nője is, kit a féltés ördöge szállott meg, mikor látta, hogy Kata leányasszony az ura csizmáját buzogatja már le, egy nyújtófát ragadott és úgy vágta fejbe Uglár Katát, hogy ez menten elesett vérel borítva. A nyújtófás asszonyt a rendőrök — Uglár Katát meg a mentők vették partfogásukba.

Nemzetiségi sajtóper. Szegedről írják: A szegedi esküdtészek legközelebb ismét nemzetiségi sajtó- perben fog ítélkezni. Aradszky Jakab pacseri gör. kel. szerb lelkész indította a sajtóper a Szabadkán megjelenő „Bacsvanin” nevű szerb lap ellen, melyben lelkész működéséről becsméről és rágalmozó cikkek jelentek meg. A szegedi vizsgálóbíró felszólítására dr. Petrovics Dusan szerkesztő megnevezte a cikkírókat a pacseri tanító személyében, a ki a felelősséget el is vállalta. Aradszky lelkészt a sajtópergályáson dr. Lipkay Kálmán ügyvéd fogja képviselni.

Bogoya tanúgye az ígértföldjén.

Mélyen tisztelt szerkesztő ur!

Bácsország ügybuzgó kir. tanfelügyelője ns. Gräff Nikáz ur nov. 25-én B. Gomboson egy egész napot töltött a helyi tanügyi állapotok tanulmányozása céljából; mert B. Gombos tanügyi állapota nem oly egyszerű ám, hogy különféle csinját binját a jelentési aktákból megismerni, megítélni és elintézni lehetne, mert ezer görbéje van annak, mint a bogojai csikós botjának.

B. Gomboson ugyanis ez idő szerint két szivről szakadt községi jellegű iskola és egy ideiglenes állapotú, olyan mulandó, ambulans féle, rébusz iskola van, melyről senki sem tudja, hogy tulajdonképpen micsoda iskola? Csak azt tudjuk róla, hogy égető szükségéből még 4 év előtt keletkezett, hogy most már a harmadik ideiglenes bérházban tengődik s mivel a benne működő tanító maig sem tudja, hogy ki a gazdája; már a 8-ik tanító keresi benne a gazdáját, de még mindig nem lel. Ugy van, mint az aggleányok: reményekből táplálkozik.

Az első és második osztályok tanítói külön-külön a kis nebulók eszének köszörtlését annyira „uzoválják”, hogy 360 tankötelestől 3 iskola, melyben 4 osztály „pacserül” élet-halál harcot vívni a tudomány spórájáért, annyira „meggyőződött” (meggyőlemlent), hogy a tanítónak már páholyt akart fölláttatni a figyelmes iskolaszék, de mivel az költséges lett volna, a tanító

észhez nyult s úgy segített a dolgon, hogy a jeles gár- dát „két fókára” osztotta s így a IV. V. VI. osztályt délelőtt, a III. osztályt pedig délután agyusztálja. Csak hogy csalódás érte szegény fejét, mert úgy hirdet, hogy az állami új iskolák már november végén megnyílnak s megszabadul legalább felétől, de ez korai öröm volt.

A kir. tanfelügyelő ur az iskolákat sorban meglátogatta, de ez állapotokon segíteni neki sem levén mód- jában. azzal vigasztalódott, hogy az építés alatt levő óvoda és 3 új tanterem iskola a befejezés stádiumában van s így a jelenlegi állapoton nemsokára segítve lesz. Csakugyan, már az egész őszben folyik a falu végén, meg a közepén az építkezés, de senki sem tudja, hogy ki és mit épít? Nem tud arról hivatalosan az ellát- járság, az iskolaszék, nem a kir. tanfelügyelőség, de még maga a közoktatásügyi miniszter ur sem. Csak az építőtől lehet annyit hallani, hogy a falu végén óvoda, a közepén pedig iskola lesz és hogy a „csángók” minisztere csináltatja.

Mindezek szerint arra van kilátás, hogy a községi iskolánk mellé állami iskola lesz a telepítésből folyólag szervezve. A kétféle jellegű iskola azonban egy köz- ségben nem kívánatos, azért a kir. tanfelügyelő ur a községi képviselőtestülettel egy rögtönzött ülést csele- kedett meg, melyen a képviselőség teljes számban meg- jelent.

Nagy érdeklődés közt fejtegette azután öngyűsága ezen körülményt; kifejtette, hogy vagy községiékké kell tenni mind, vagy államivá, de kétféle iskola ne legyen egy községben. En — ugymond — az utóbbit ajánlom. Majd elmondta, hogy mi módon megy az és hogy némi áldozatba is kerül, de nem annyiba mint az előbbi, mert mégis így végeredményben a község nyer. Végül támog- atását is megígérte az államosítás keresztülviteléhez.

A képviselőtestület viselkedése, magatartása nagyon illendő volt a kir. tanfelügyelő ur tiszteletet keltő szin- patikus egyénisége iránt.

Meglátszott hogy tud magyar emberekkel bántani, mert néhány felvilágosítást kéro szó után egyhangulag elfogadták ajánlatát. Régi közmondás igazságát láttam én e gyűlésen érvényesülni: „Természete a magyarnak, hogy jussait nem hagyja; de ha vele bántani tudnak, az ingét is odaadja.”

Egyik községi képviselő még arra kérte a kir. tan- felügyelő urat, hogy az egész környékből ide magya- rosodni tudó: német, sváb, rusnyák, tót, szerb, horvát, sokac, bunyevác idegen tanulók számára az állami iskola mellé most már egy a magyarosítás misszióját elő- segítő, olesó internátust állíttasson fel, mert cserét nem igen kaphatnak és a koszt, kvártély drágasága, meg a szegénység miatt sokan elmaradnak az áldásos ma- gyar szó tanulásától. Ezzel nagyobb szolgálat tételnék a magyarosítás ügyének, mint bármi más sok törekvéssel. Hasonló jókat kívánva, vagyok tek. szerkesztő urnak

Bács Gomboson, 1898. nov. 26.

kész szolgálja:

Gábor Károly.

Kirándulás az adai m. kir. földmives iskolába.

A zentai gazdasági ismételő iskola igazgató- jának, Novoszel Jánosnak, szerencsés eszméje támadt, mely eszme testet öltve, a jövő kiszgaz- dáink fellendülésére nem kevés befolyással leend. Az említett igazgató bekopogtatott a földmivelés- ügyi miniszteriumhoz egy kérvénnyel, mely kér- vény tartalma a következő: Zenta két éve, hogy fel van állítva a mezőgazdasági ismételő iskola, jelenleg 300 tanulójánál több van, a földmives iskola közel szomszédunkba. Az igazgató kérte a minisztert, hogy a növendékek ingyen utazás, illetve államségély élvezete mellett egypárszor kirándulást tehetnének az adai m. kir. földmives iskolába. Mint fentebb is jeleztük, a miniszter kész örömmel vette tudomásul ezen kérvényt s az ingyen utazás és ellátás mellett elrendelni méltóztatott tárcája terhére 300 tanuló részére, 6 ízben, egyszeri kirándulásra 50 (ötven) növen- déket véve. Az igazgató megkapta a kedvező vá- laszt, nem is késett az első izbeni kirándulással. Folyó hó 20-án reggel 7 órákor Novoszel János igazgató, Lebák Béla és Mezei Mihály gazda- sági ismételő iskolai tanítók vezetése mellett 45 ünnepiesen felöltözött tanuló állt a vasuti állomá- sán. A legnagyobb rendben és fegyelemben beszállottunk egy vagonba. Az idő is kedvezett utunknak, a legszebb őszi napok egyike volt, mi a kedélyhangulatra is nem kevés befolyással van; minden arcon meglátszott az öröm, vágya- kozás utunk célja után. Fél órai zakatolás után elértük Ada községet, az állomáson az intézet egyik derék tanára: Bencze Imre, fogadott ben- nünket. Az állomástól husz perc alatt elértük a tulajdonképeni utunk célját: a gazdasági iskolát. A nemzeti színű zászló magasan lobogva, barát- ságosan, hívogatólag bólintgatva felénk, előre jele- zve a barátságos fogadást. Fél kilenc volt, mi- kor növendékeinket elhelyeztük egyik kellemesen fűtött terembe, mi a hűvös reggel után csak jól eshetett. Fél órai pihenő után, mi alatt mi ve- zető tanítók megismerkedtünk az igazán intelli- gens tanári karral, megkezdtük körutunkat, mely kilenc órától déli harangszóig tartott. A fárads- hatlan tanári testület kalauzolás mellett megnéz- tük az összes főbb s fontosabb látni és tudni valókat. Lukácsy Imre igazgató folytonosan mu- togatva, magyarázgatva egész kis előadásokat rögtönzött; s a mondott dolgok, hogy tanulóink- nak jobban emlékeztetőkbe vésődjenek, rögtön, hogy úgy mondjam, kis egzámment tartott, a mi, mondhatom, — a gyermekek felfogásához mért, alapos, páratlan előadási képesség után, fényesen

sikerült. Én, mint tanító, megfordultam több ilyen helyen, magam is kicsinyben üzőm a gazdaságnak egy-két ágát: kertészetet, állattenyésztést s mint ilyen foglalkozó olvasgatóm a szakkönyveket, kérdegetem e téren tapasztaltabbakat, — többet tanultam e pár óra alatt, mint összes saját praxisom alatt. Magam sem tudtam, mit bámuljak? Azt a nagy rendet, csínyet, tisztaságot és még egyet, ami nemcsak nekem, hanem azt hiszem mindenkinek, kinek volt szerencséje ezen iskolát meglátogatni: azt a feltétlen engedelmességet, amit az intézet tanuló részéről tapasztal. S ezen engedelmesség, az a tisztességtudás, az a fegyelem, a mit itt jólesően tapasztalhat mindenki, meglátszik: hogy nem a szolgai engedelmesség, nem az alárendeltség kifolyása, hanem egy, tanulóit gyermekeiként szerető igazgató iránt érzett tisztelet és szeretet kifolyása. A katonai fegyelem meglátszik a legkisebb dolgon is, kizárva azonban a tulhajtott alárendeltség fogalmát. A hizlaldánál, valamint a tehén, ökor s lóistállóknál annyi praktikus, jó dolgokat láttunk és tanultunk, mik, a mi kis gazdaságunkban állítva, gazdaságunk ezen ágának csakis megmérhetetlen hasznára válhatnak. Megnéztük a téli takarmányozást, de nemcsak megnéztük, hanem meg is tanultunk annak csinálási módját s valamint megértettük annak hasznos és gyakorlatias voltát. Különösen feltűnt, de föl is tűnhetett, mert a mi vidékünkön — legyen az kis, vagy nagybirtokos — földjén gyümölcsfákkal szegélyezett utakat nem lehet látni. A gyönyörű 100 holdas birtok felosztva táblákra a táblák között széles utak vezetnek, mely utak szegélyezve vannak a talaj természetéhez vágó gyümölcsfákkal (A gondosság itt is meglátszik, a fák törzsei be vannak kötözve a nyulak s egyéb állatok kártevéséi ellen.) Most, mikor a természet ugyszólván mindent letarolt, mégis mily nagyszerű látványt nyújt a szemlélőnek ezen okszerűen és amellett esztetikus rendezett gazdaság. Milyen lehet ez tavasszal, mikor a természet pompájában van! (Az egész szántóföld egyuttal gyümölcsösnek is néz ki. Szép is, hasznos is.) Megnéztük a magtárt, gazdasági eszközök raktárát, a baromfi épületeket. Mindenütt a renddel, csínnyal párosult gyakorlatiasságot láttunk összekötve.

Nem is vettük észre az idő gyors haladását annyi kellemesen szórakoztató sok látni való mellett: ütötte a deket. Tanulóink fél órai szabadságot kaptak az ebéd elkészültéig s ez alatt az idő alatt mindenki ismételt körülnézhet a már egyszer látottakat; mi pedig megnéztük az intézetnek 8 holdas kertjét. A gazdaságnak ez a része sem áll, a szépséget és az okszerű beosztást tekintve, a többieknek háta megett. Fél egy órakor csegett az ebédhez, tanulóinkat a közös ebédre sorakoztattuk; mi pedig engedve a rokonszenves tanári kar meghívásának, szintén az ebédhez ültünk. A gyermekek izletes ebédjük elköltése után beírták nevüket az intézet vendéglönyvébe, — mit mi is megcselekedtünk; — s azután a vonat indulásig szerte széledve a gazdaságba, mindenki tanulhatott, okulhatott.

Végre ütött az indulás órája, a tanulók egy csoportba verődve, Novoszel János igazgató, szép szavakkal megköszönte az igazán fáradszón Lukácsy Imre igazgatónak és a tanári testületnek az őszinte, barátságos fogadtatást és a tanulságos kalauzálást. Elindultunk jó kedvűen, gazdag tapasztalatokkal megrakva az állomáshoz, honnan 1/2 órai ut után elértük városunkat, Zentát. Kiki sietett saját fészkebe és kiki örömmel mesélte el otthon a feledhetlen kirándulás részleteit. Én is úgy tettem és én erősen hiszem, hogy a kiránduló fiuknak legnagyobb része atyjának kis gazdaságában nem kis segítségére leendő jó tanácsokkal a látottak és hallottak után. 8—10 év múlva pedig, mikor e fiuk saját lábukon járnak, saját gazdaságukban dolgoznak, — természetesen korral haladólag — követve az intézetben tanultakat, városunk mezőgazdaságának felvirágozására nem kevés befolyással lesznek.

Vajha ezen kikécske ne csak a kirándulás leírását célozná, hanem egyuttal „felhívás” is lenne Magyarország összes községeiben felállított s felállítandó mezőgazdasági ismételő iskola igazgatóihoz: hogy követve a zentai gazd. ism. iskola igazgatójának, Novoszel Jánosnak, nemes ambícióból eredő példáját, valamennyien hasonartalmu kérvénnyel fordulnának a földmívelésügyi miniszter ur öngyerméltőségéhez, a ki, mint fentebb is jeleztük: Magyarország felvirágozásának alapját a mezőgazdasági viszonyok fellendülésétől várja és várja mindenki, ki velünk hasonlóan gondolkodik; a fellendülés csiráját, alapját pedig csakis ilyen tanulságos kirándulások adják meg. Ha tehát a miniszter így gondolkodik, kérvényünkre csakis kedvező választ nyerhetünk. Adja az ég, hogy úgy legyen!

Zentán, 1898. november 23-án.

Mezey Mihály.

Színház.

Lapunk múlt számában tett azon kijelentésünk, hogy a városunkban időző színtársulat a komoly pártólásra érdemes, — napról-napra erősebben bizonyosodik. Zombor város közönsége örvendhet azon, hogy falai között ilyen jól szervezett társulat tított tanyát. Az első előadás alkalmas volt arra, hogy az első benyomást megadja, — de nem adhattunk addig kritikát, míg a többi előadásokat s a különböző műfajok reprodukcióját nem láttuk.

A társulat bemutatta magát operetben, népszínműben és színműben. Minden előadás után jobban és jobban sikerült bebizonyítania azt, hogy ilyen jól szervezett s ilyen jó erőkből álló társulat csak ritkán működött a zombori színpadon.

A közönségben meg is látszott, hogy a társulatról keringett rossz hírek okozta közönyösség oszló felben van, mert a színház nézőterének képe napról-napra kedvezőbb.

Ajánljuk a közönség szíves figyelmébe az igazgatót, kit a színház látogatottsága, — s a művészeket és művésznöket, kiket a jól kiérdemelt és jóleső tapsok és tetszésnyilvánítások csak ösztönöznek arra, hogy hálájoknak fokozottabb tökélyre emelt művészettel adjanak kifejezést.

Az egyes előadásokról bírálatunkat a következőkben adjuk.

Az ördög mátkája.

November 24.

Géczy István ezen kitűnő népszínművét oly előadásban láttuk, mely bátran megállja helyét bármily nagyobb színpadon is — A rendezés, leszámítva azt, hogy egyik másik statisztá a neveltségességig menő bakugrással iparkodott magára vonni a közönséget, — teljesen jó volt.

Már maga az öltözetek és berendezések eredetisége is jó benyomást keltett, mit fokozott a kitűnő összhanggal lefolyt előadás.

Az egyes szereplők között első sorban említendő Karácsonyi Mariska. Ez a művésznő két évvel ezelőtt mint kardalós nő működött a zombori színpadon, s rövid két év alatt oly bámulatos haladást tett, hogy merjük állítani, — pár előadás után a közönség kedvencévé küzd fel magát. Ugy kellemes megjelenésével, mint rutinirozott játékaival és kedvesen csengő hangjával igazán megérdemelte a tapsokat, melyekkel a csekély számú közönség nyílt színen is szívesen jutalmazta. Egy dalát meg is újrátették.

Környei Béláról bevált azon multkor hangoztatott állításunk, hogy mint népszínmű-énekes jobban megállja helyét. Ritka szép baritonja van és kellemes organuma, mutatós megjelenése s vonzó játéka szintén több ízben arra hangolta a közönséget, hogy őt többször jól kiérdemelt tapssal jutalmazza.

Német János jól vezette Botár szerepét, csak egy kissé túloz, s szerepében meg nem engedhető felesleges drámai kiüresítéseket használ, de azért jól beletalálja magát a népszínmű szerepeibe s az előadás összhangját cseppet sem zavarta, úgy látszik azonban, hogy a drámai és salon darabokban többet fog produkálni.

Bátosi Endre szintén jó erő a népszínművekhez s eltekintve attól, hogy mozdulatai kissé szögletesek, szépen megállja helyét.

Szerencsés acquisitio volt Kantai Teréz és Dulich Mariska szerződötése. — Előbbi mint komika kitűnően megállta helyét s már megjelenésével is derűsre hangolta a közönséget és kitűnően maszkírozta s kellő pillanatokban alkalmazott torzításaival hangos kacagást idézett elő. — Dulich Mariska a legjobb naivak közé számítható, s tde, természetes játékaival sok derít őntött a meglehetősen erős drámai hangulatban vezetett előadásba.

Fehér Laura Anna szerepében kissé sentimentális; általánososságban róla is az a mondandó, mint Német Jánosról.

Szalóki Dezsőtől kissé többet vártunk, mint a mit mutatott, — de remélhetőleg a többi előadásokban jobban lesz hangolva s többet fog nyújtani, s úgy hisszük, hogy mint salon komikus jobban megállja a helyét.

Hevesi Gáborról nem nyilatkozhatunk, mert csekély szerepében nem mutathatta ki állítólag szép tehetségét.

A karok jó összhanggal vezeték, csak mint fentebb említettük egyik-másik karénekes túlságos feltűnési viselkedésgből groteskségekre ragadtatja magát.

Otthon.

November 26.

Szombaton mutatta be az igazgató Sudermann kitűnő színművében társulatának drámai személyzetét.

A két előadásban már kényesebb izlésűvé vált közönség itt is kifejezte tetszését és megelégedését jeles társulatunk előtt. Alig hihető, hogy a Thália vidéki papjai oly sokoldalú tehetséget fejthetnek ki, mint azt a mi társulatunktól tapasztaltuk. Ez az előadás is úgy volt vezetve mint a többi, s nem találhatunk más kifogásolni valót a rendezésben csak azt, hogy kár a szereposztónak azt tenni, a mit ezen előadásban tapasztaltunk. — A kis szerepekben is jó erők kellenek az tény, — de oly szerepet, mint Teréz szobaleány szerepe, — Karácsonyi Mariskának kiosztani: igen nagy balfogas. Ez rontja az ambíciót és kedvetlenségre hangolja az első-rangu partiekban szereplő művésznőt.

Német Jánosról, Kantai Terézről, Dulich Mariskáról, Batosyról állíthatjuk, hogy a mint a népszínműben, ugy itt is megállják helyüket. Németet különösen kell e helyütt dicserni mint drámai apát, a III. felvonás végjelenetében s a IV. felvonásban kitűnően alakított.

Bátosy szintén jól alakította a szögletes falusi pap szerepét, csak itt-ott érthetetlen halkán beszélt s épen a II. felvonás leghatásosabb jeleneténél szavát sem érthettük.

Simon Jenő maszkja nem igen sikerült, s játéka csak az esetben dicserhető itt, ha még teljesen kezdő lenne.

Et nunc ad fortissimum.

Tövölgyi Margitról szól az ének.

Ha valakire rámondható az, hogy igazi drámai művésznő: ugy Tövölgyi az. — Alig hihető, hogy vidéki színpadon rendes szerepkörben valaha ily drámai erő fellépett volna. Az első megjelenésével tapara ragadta a közönséget. A közönség néma csendben hallgatta végig remek játékát, s gyakori, de még sem elég tapssal jutalmazta.

Ellenszenves Magda szerepe s szerencsésen és találon festi a művészet királynőinek gondolkozásmódját,

könnyűvértiséget, lelketlenségét. De ezt a szerepkört Tövölgyi annyi szeretettel dolgozta át, hogy a közönség szemében sympathikusává vált.

A szeszélyes Magda pillanatnyi változásait remekül alakította s ugy a cynikus, mint az érzékeny jelenetekben brilliansan mutatta be szép tehetségét.

Igazán gratulálunk magunknak és az igazgatónak, hogy magunkénak mondhatunk egy ily jeles művésznőt. — Evvel az előadással az igazgató alaposan rácafolott azon állításra, mintha drámai erői gyengék lennének.

Felemlítendőnek tartom itt B. Szabó Józsefet, ki megoldotta azt a kérdést, hogy miként lehet egy jó operette tenorista egyszersmind jó bonvivant is. Igen jól alakította Dr. Keller cinikus szerepét.

És ezzel beszámoltunk a drámáról is.

Gyimesi vadvirág.

November 27.

Bérlétszűnetben szép közönség jelenlétében folyt le a Gyimesi vadvirág előadása.

Ma láttuk először Deák Pétert fellépni. Hét évi pihenő után azt hittük, hogy sokat veszített rutinjából, és arra az örvendetes tapasztalatra jutottunk, hogy Deák ma is egyike legjobb komikusainknak. Szakadatlan derűsítőgél kísérve alakította Törpe Csura szerepét s csak az az óhajunk, hogy minél többet lássuk őt színpadon.

Ma végre Szalóki is nyújtott élvezetet Marci szerepében s hisszük, hogy napról-napra jobbnak és jobbnak fogjuk találni.

Bátosy Imre szerepében szépen alakított, s Környeyről azt a bírálatot adhatjuk, a mit az „Ördög mátkájában”: határozott tehetség, kellemes organum.

Kantai Teréz ma kissé gyengébb volt mint máskor, de azt annak tulajdoníthatjuk, hogy eddig minden előadásban fellépet s kissé fáradt.

Tordai határozottan gyenge tehetség, kinek még sok csiszolásra és gyakorlatra van szüksége.

Pálfi Nina és Galyasi Paula a tölök már megszokott kedvességgel játszottak s kettősüket a hálás közönség meg is ismételtette, mert a két kellemesen csengő hang igen szép harmoniába olvadt össze.

Jóakarattal figyelmeztetjük az igazgatót, hogy a bérlétszűnetes előadásokat is komolyan vegye, mert a különben hálás közönség a maihoz hasonló gyenge rendezés miatt esetleg megboszulhatja magát.

A „Mozgó fényképek” tegnapi előadásáról lapunk legközelebbi számában fogunk nyilatkozni s megítélés alá vesszük a társulat eddig még ismeretlen vigjáték erőit.

I. S.

Közgazdaság.

Jó tanácsok kisgazdáknak.

Annak a nagybirtokosnak, a ki nagy kiterjedésű földek felett rendelkezik, nem épen életbevágó kérdés, hogy valjon 6 vagy 10 mm. buzát arat-e holdanként. A kisgazdának azonban, a ki csak néhány hold földdel rendelkezik, nagyon is fontos, életbevágó kérdés, hogy mennyel többet teremjen földje, mert ha egy bizonyos minimumnál kevesebbet terem, nem képes adóját fizetni s talán maga is éhezni kénytelen. Hogy pedig talaja bőven teremjen, arra elkérthetetlen kellek, hogy az jól megmíveltessék s hogy bőven legyen trágyázva. Megmívelés alatt a gyakori és mély szántást értjük — no meg, ha szűkség, a kapálást, vetés előtt minden talajt legalább kétszer, de sőt háromszor kell szántani; a gyakori szántás által porhanyítjuk a talajt s ez által tesszük erményesebbé: irtjuk a gyomot, pusztítjuk a gazdának földben élőködő ellenségeit. Az ugarszántásnál évről-évre eresszük valamivel mélyebbre az ekét, persze ezt csak úgy tehetjük meg, ha ökreinket jól tartjuk. A mélyebb szántás által nagyobb talajréteg van kitéve az időjárás elmállasztó hatásának s így vastagabb földréteg fog a növény gyökérzetének rendelkezésére állani.

Trágyázás és pedig gyakori trágyázás a második előfeltétele a jó terméshozamnak. Mennél több tápláló anyagot szállítunk a trágyával a földbe, annál nagyobb termésre számíthatunk. A trágyázás terén kétségen kívül az istállótrágya játsza a legfontosabb szerepet s ezért minden gazdának kötelessége sok és jó minőségű trágyát termelni, s különösen gondot kell fordítani arra, hogy a trágya legértékesebb része, a híg ürülék ne menjen kárba; azt tehát fel kell fogni s vele a trágyát időközönként megöntözni. A kihordásnál pedig különösen arra kell vigyázni, hogy a trágya ne álljon kupacokban, mert különben a kupac helyén a vetemény annyira kővér lesz, hogy megdől, míg egyebütt sovány marad. Kihordás után azonnal el kell azt egyenletesen teregetni; ha kilugozódik az se baj, mert a kioldott anyagot ugy is az alatta levő talajba viszi a víz. Csak azután persze az istállótrágyából se jó a tulságosan sok, különösen ha a talaj különben is kővér — humuszduz. Tudvalevőleg az istállótrágyával nagyon megkövéritett talajon a buza megdől, a szem visszamarad. Az ilyen földekre ezután már nem istálló — de ásványi eredetű trágya kell, minő a szuperfoszfát, mely megerősíti a földet s kitűnő termévé teszi azt. Az afféle szuperfoszfátnak nevezett ásványi trágyából egy magyar holdra 120—150 kgt szokás kibínteni, a melynek a használata nagyon kifizeti magát, mert sokszor különösen az ilyen tulkóvér, igen humuszduz földeken — meg is kétszeresi a termést.

Végre a harmadik kellek jó termések elérésére, a tiszta és jó minőségű gyommentes mag. A mag tisztaságára pedig szintén nem fektetnek a kisgazdák elég súlyt s többnyire csak ugy rostálattalanul vetik azt el. Pedig azt nagyon szépen ki kell tisztítani vetés előtt, hogy egyetlen gyommag se maradjon benne, mert a gyom nagyon hamar elhatalmasodik s elvonja a mivéleti növény elől a talajban levő tápláló anyagot, be is árnyékolja azt s így természetesen visszaveti azt.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

Vonatok indulása és érkezése Zomborban. Az október hó 1-től érvényes vasúti menetrend szerint Zomborban a következő időkben érkeznek, illetve indulnak a vonatok:

1. Szabadka felé indulás: Reggel 6 óra 46 perckor személyvonat, déli 11 óra 54 perckor személyvonat és esti 8 óra 35 perckor vegyesvonat.
2. Szabadka felől érkezés: Reggeli 6 óra 45 perckor vegyesvonat, délutáni 3 óra 34 perckor személyvonat és esti 8 óra 34 perckor személyvonat.
3. Gombos felé indulás: Reggeli 6 óra 55 perckor vegyesvonat, délutáni 3 óra 41 perckor személyvonat, és esti 8 óra 41 perckor személyvonat.
4. Gombos felől érkezés: Reggeli 6 óra 39 perckor személyvonat, déli 11 óra 47 perckor személyvonat és esti 8 óra 25 perckor vegyesvonat.
5. Baja felé indulás: Reggeli 7 óra 05 perckor személyvonat, délutáni 4 óra 05 perckor vegyesvonat.
6. Baja felől érkezés: Reggeli 6 óra 25 perckor vegyesvonat, délutáni 3 óra 23 perckor személyvonat.
7. Ujvidék felé indulás: Hajnali 2 óra 55 perckor vegyesvonat, délutáni 3 óra 51 perckor személyvonat.
8. Ujvidék felől érkezés: Reggeli 6 óra 30 perckor személyvonat, esti 7 óra 17 perckor vegyesvonat.

HIRDETÉSEK.

Uj kávéház Zomborban.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, miszerint

ZOMBORBAN,

KOSSUTH LAJOS- (FŐ) UTCÁBAN, GERGURÓV ISTVÁN UR HÁZÁBAN

egy a mai kor magasabb igényeinek megfelelőleg, elegánsan berendezett

KÁVÉHÁZAT,

„OTTHON“-kávéház

cím alatt rendeztem be.

Arra való tekintettel, hogy ezen szakmában való jártasságot Magyarország legelőkelőbb kávéházaiban szereztem, továbbá arra is, miszerint **Budapestben, Kolozsvárott,** legutóbb pedig **Makkón** elsőrangú kávéházaim voltak; végül pedig, hogy megfelelő számú személyzet felett rendelkezem, reményleni merem, hogy nagyrabecsült vendégeimet mindig a legjobban ki fogom elégíteni.

Kérem a n. é. közönség szives pártolását és jóindulatát, maradtam

teljes tisztelettel

MEZEI SÁNDOR,

az „OTTHON“-kávéház tulajdonosa.

5012. sz.
kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Mohol község elöljárósága részéről ezennel közbirre tétetik, hogy lemondás folytán egy havi utólagos részletekben 240 frt évi fizetés, 30 frt ruhaáttalánnyal s vidékre kiküldetések alkalmával napidíjjal javadalmazott gyalogrendőri állásra ezennel pályázat hirdetik. Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy a magyarországi honoságukat, katonai kötelezettségük teljesítését, egészségi állapotukat, a hivatalos magyar nyelvek szóval és írásban bírását, nyelvismeretüket, valamint erkölcsi magaviseletüket igazoló bizonyítványokkal ellátott kérvényeiket **follyó évi december hó 7-éig** Mohol község elöljáróságának nyújtsák be.

Kelt Moholon, 1898. évi november hó 24-én.

Pekár Béla, Erdélyi Zoltán,
s. jegyző. bíró.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **Zomborban Párisi- és Gromon-utca sarkán,** a takarékpénztár bérházában

uri és női cipőüzletet

nyitottam, melyben kész áru mellett a fő-súlyt különösen mértékszerinti megrendelésekre fektetem.

Elvállalok **uri-, női- és gyermek-cipők** elkészítését, a mai kornak megfelelő legjobban és legdivatosabb kivitelben.

Alapos szakismeretem, melyet **Budapestben** elsőrangú cégeknek, mint szabász több éveken keresztül elsajátítottam, azon reményre jogosítanak, hogy tisztelt megrendelőim minden igényeinek meg fogok felelni.

Midőn a n. é. közönség szives pártfogását kérem, a legjutányosabb és legpontosabb kiszolgálásról biztosítom, maradtam

mély tisztelettel

Gubicza György.

12-4

Egy **irnok,** ki a magyar, szerb és német nyelvben, valamint levelezésben teljes jártassággal bír, azonnal felvétetik. — Előnyben részesülnek, kik a községi előjáróságoknál már működtek; ajánlatok az alanti címre küldendők.

IVKOVICS GYÖRGY,

2-1 nyomdász,
UJVIDÉKEN.

6891. szám.
kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

A zombori járáshoz tartozó Bezdán községénél leköszönés folytán üresedésbe jött és évi 50 frt fizetéssel javadalmazott községi szülésznöi állásra ezennel pályázat hirdetik, s felhívtnak az állást elnyerni óhajtok, hogy minősítvényüket igazoló kérvényüket hozzám folyó évi december hó 15-éig nyújtsák be, mert a később beadottak figyelembe nem vétetnek.

Zombor, 1898. évi november hó 18-án.

Tárczay,
főszolgabíró.

3-2
7245. sz. kig. 1898.

Pályázat.

Bács-Bresztovác községénél üresedésbe jött 400 frt évi fizetéssel egybekötött irnok-végrehajtói állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket **f. évi december hó 5-éig** hivatalomhoz adják be.

Apatin, 1898. november 20-án.

Jeisel Henrik,
szolgabíró

2-2
12438. sz.
1898.

Pályázati hirdetmény.

Parabuty községben üresedés levő s évi 500 frt fizetéssel javadalmazott segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik eme állást elnyerni óhajtnak, szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám 1898. évi december hó 10-éig nyújtsák be.

Hódsághon, 1898. évi november hó 21-én.

3-2
Baky Elek,
szolgabíró

Ki akar egyéves önkéntes lenni?

Mindazon ifjak, kik az előirt iskolákat nem végezték, előkészütségükre és foglalkozásukra való tekintet nélkül megszerezhetik az egyéves

ÖNKÉNTESI JOGOT.

A ki már sor alatt állott, elkészett.

SZÜLETÉSI ÉV KÖZLENDŐ.

Programmot ingyen és bérmentve küld:

LICHTBLAU ALBERT

a katonaiskola igazgatója

DEBRECZENBEN.

Felügyelő: **MAYER ADOLF,**

10-2 es. és kir. őrnagy.

Intézet: Arany János-utca saját ház.

3533. sz.
kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Bezdán községben megüresedett és évi 276 frt készpénz fizetés, 50 frt ruhaáttalány és a szükséges felszereléssel javadalmazott gyalogrendőrvetési állásra pályázatot hirdetünk és felhívjuk az ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket, alulirt előjáróságnál **1898. évi december hó 15-ik** napjáig nyújtsák be.

Kelt Bezdánban, 1898. évi november 24-én.

Bosnyák János, Balla Ferencz,
jegyző. 2-1 bíró.

Hirdetmény.

100 kat. hold első minőségű szántóföld (volt laliti közlegelő), félórányira a hódsághi vasuti állomástól, melyből 38 hold buzával van bevetve, gazdasági épületekkel, urasági és cseléd-lakházzal, egyemeletes magtár-épülettel, továbbá gyümölcs-fákkal és amerikai vesszőkkel beültetett szőlő, gazdasági berendezéssel együtt kedvező fizetési feltételek mellett, olcsó áron eladó.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos

Hottinger L.,
Hódságh.

2-2

12910. sz.
kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Mohol községben megüresedett községi állatorvosi állásra pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázni szándékozókot, hogy képzett-ségtüket, eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **follyó évi december hó 12-éig** bezárólag nyújtsák be.

A javadalmazás áll: 600 frt évi fizetés előleges havi részletekben; 20 frt utáltalány; továbbá vágatási szemléért: 1. minden bika, ökör, tehén és borju után darabonként 20 kr, 2. disznó, birka, bárány és kecske után 20 kr. Látogatási díjak: a) községben nappal 20 kr, b) községben éjjel 40 kr, c) a szállásokon akár éjjel, akár nappal, az ingyen fuvaron kívül 60 kr.

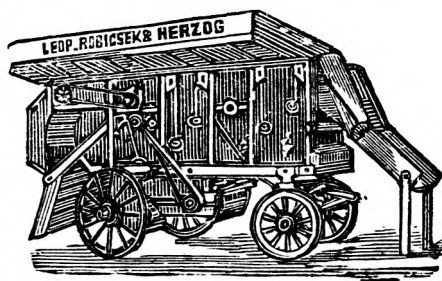
Zentán, 1898. évi augusztus hó 25-én.

Mikosevits Kanut,
főszolgabíró.

Vas- és fém-esztergálás.

GAZDASÁGI GEP- és MECHANIKAI MŰHELYE, FEMONTÓDE

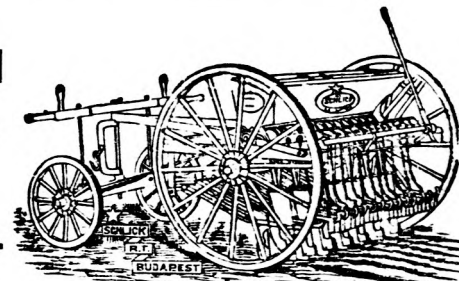
VARRÓGÉP-JAVÍTÓ INTÉZETE

CZEISEL JÓZSEF

ZOMBOR,

Zarándok-(Sóház)-u. 105.

Készítik mindennemű gazdasági gépeket, ugyancsak: **kukorica-morzsolókat** saját jobbitott mintám szerint feltöltve az eddig készített morzsolókat, **Szecska-vágókat, darálókat, répvágókat, szivattyúkat, fecskendőket, vetőgépeket, konkolytisztítókat (Trieur), dugattyúkat szivattyúhoz és gőzkazánokhoz minden nagyságban, fémöntvények minta vagy rajz szerint.**

Vas- és fém-esztergálás.

Raktáron tartok mindennemű gazdasági cikket és technikai dolgokat. **Gépolaj, consistens zsír, dobsinek** magas bordákkal, **forraló csövek** gőzkazánokhoz, csövek kovácsolt vassal **vízvezetékeknek, vas- és rézpótlékok, mézgaárúk, mézga szelencék, zsinórok, buvó lapos zsinórok, vízmutató üvegek, csavarok, kulcsok** és mindennemű szerszámokat.

Sércsapok és szelelő csapszegek. Gépszijjak elsőrendű színbőrből. **Feszmerők (manometer) ujak és javításoknak** külön berendezett osztály, **feszmerők kipróbálása** ingyen eszközöltetik.

Mindennemű javítások elfogadtatnak, ugyancsak gazdasági gépeket, lakatos épületmunkákat és **VARRÓGÉP-JAVÍTÁSOK** jutányos árák mellett eszközöltetnek.

Malmok rekonstruálása, berendezése és bármennemű iparvállalat berendezése **általam** eszközöltetik.

Gépszijjak elsőrendű színbőrből.